

ŠIANDIEN IR RYTOJ

ŽMOGUS gali laisvai skraidyti erdvėje ir, gal būt, greitai galės keliauti į mėnulį, bet jis negali pereiti Berlyno gatvės, kurias skiria išmūrytas "gėdos mūras".

Jei Kinija buvo pasistačiusi mūrą apsiginimui nuo klajoklių, kurie plėšikaudavo jos žemėse, tai Berlyno mūras yra kalėjimas. Jis leidžia įeiti, bet draudžia išeiti.

Net po 45 metų valdymo sovietams nepavyko pagerinti gyvenimo. Prie krautuvų tebestovi ilgos žmonių eilės, nors statistika ir aiškina, kad Sovietija jau pasivijo amerikiečių gyvenimo lygį.

Sunku būtų suskaičiuoti visus sovietinio režimo nepasisekimus. O pasisekimų yra tik du: satelitai "Vostok" ir Berlyno mūras, kurie neleidžia sovietams pasiduoti buržuazinio pasaulio gundymams viršuje ir apačioje...

NIKOLAJEVO ir Popovičiaus skridimas kuriam laikui leis sovietų piliečiams užmiršti nedateklus. Jie bus paprašyti dar labiau suveržti diržą naujiems laimėjimams.

Su tais skridimais įrodyta, sako Nehru, kad žmogus įgauna galią, kuri jam leis sunaikinti pasaulį, arba padaryti jį geresniu. Aišku, tas priklausys nuo to, kas turės padėjęs ranką ant mygtuko...

Bet pats skridimas dar pasilieka misterijoje. Rusai, priešingai amerikiečiams, apie skridimus skelbia tik tada, kai jiems pasiseka, bet niekad neduoda detalių nei apie nusileidimo vietą, nei apie kosmonautų sveikatą.

DABAR daug kas pranašauja, kad prasidės tikras satelitų karas, kuris tęsis mėnesius ir metus.

Paleisdamas "Super Vostok", Chruščiovas pasakė, kad amerikiečių sukurtoji radarų sistema apsisaugoti nuo sovietų raketų per Š. ašigalį nustoja prasmės, nes rusai gali raketas laidiyti visomis kryptimis.

"Kada laukia prie durų, mano raketa įskris pro langą", pasakė jis.

Šis "super satelitas", skriejantis 200 km. aukštyje, gali išvengti Nike-Zeus puolimo ir, pasak maršalo Malinovskio žodžius, galės gabenti 100 megatonų bombą, kurią galima bus numesti bet kur pasaulyje, paspaudus mygtuką Maskvoje.

Nors kai kurie Amerikos erdvių tyrinėjimo administracijoje asmenys pesimistškai nusiteikę, sakydami, kad nebėra jokios vilties pasivyti rusus anksčiau kelių metų, gynybos departamente rankų nenuleidžia su "Maned Saint" nauju gynybiniu satelitu pasiryžę stoti į karą prieš rusiškąs "Vostokus"...

MASKVOJE į valstybinį restoraną (kitokių ten nėra) įeina Pavlovas Pavlovič ir užsisako pietus. Bet vos paragavęs, atstumė lėkštę.

Netolima buvęs patarautojas, pamatęs Pavlovo nepasitenkinimą, padarė pastabą:

— Gėdikis, drauge! Ar nežinai, kad mūsų maisto produktai turi mums leisti sunaikinti praeitą osius kapitalistus?

— Taip, aš žinau, bet tada reikėtų kvieisti kapitalistus pietauti į jūsų restoraną!.. (vg)

DIRVA

Nr. 96

Rugpiūtis-August 20, 1962

Cleveland, Ohio

AMERIKOS KONGRESAS IŠ ARČIAU PAŽIŪRĖJUS

KAI KURIOS BŪDINGOS NUOTRUPOS IŠ KONGRESO VEIKLOS. — SENATO FILIBUSTER IR KĄ JIS REIŠKIA. — KO VERTAS CONGRESSIONAL RECORD. KURIAME DAŽNAI SU SIMPATIJA PALINKSNIUJAMAS LIETUVOS VARDAS IR KODĖL DIDŽIOSIOS SPAUDOS JIS TYLOMIS APEINAMAS?

VYTAUTAS MEŠKAUSKAS

"Senatas paverstas cirku" — pereitą antradienį šaukė senatorius Frank J. Lausche (dem. Ohio) — "Sovietai skraido aplink žemę, o mes filibusteriaujame". Taip apibūdino JAV senato veiklą jo paties narys. Ir ne mažumos, bet daugumos. Būdinga, kad tą dieną pradėjo irgi ne respublikonų mažumos atstovai, bet daugumos, būtent, keli demokratų senatoriai, iš taip vadinamų liberalų tarpo užsimanę žūt būt sutrukdyti vyriausybės pasiūlyto įstatymo, leidžiančio privačiom kompanijom naudotis komunikacijos satelitais (telestar), priėmimą. Jų pažiūra yra tokia, kad tą reikalą federalinė vyriausybė neturinti išleisti iš savo rankų. Kad tai padarius, jie pradėjo be paliovos sakyti ilgas kalbas ir tuo būdu trukdė senatui pereiti prie balsavimo ir kitų dienotvarkės punktų. Toks elgesys vadinamas filibusteriavimu.

Žodis filibuster yra greičiausia kilęs iš olandų "vry buiter", atseit, laisvai plaukiąs. Tas terminas buvo taikomas nuotykių ieškotojams, kurie dalyvavo sukilimuose prieš vyriausybės lotynų Amerikos kraštuose. Laikui bėgant tas žodis buvo pritaikintas JAV įstatymų leidimo įstaigom, kada kuris nors jų narys ilgom kalbom gaisino jų darbą. Tokia taktika buvo žinoma britų parlamente 17 ir 18 šimt. JAV pradžioje abiejų rūmų: senate ir atstovų rūmų pirmininkai galėjo atimti balso teisę per ilgai kalbantiems. Tik 1872 m. viceprezidentas, kuris kartu yra ir senato pirmininkas, Schuyler Colfax patvarkė, kad pirmininkaujantis negali sustabdyti kalbančio senatoriaus. Per taip vadinama pažangiąją erą (1907-1917 metais) filibusterio taktika buvo gana dažnai vartojama. Savaimė aišku, kad tokia elgsena karo metu, kada viso kraš-

to likimas, gali sakyti, kabo ant plauko, daug ką papiktino. Už tai buvo priimta vadinama 22-rosi taisyklė, kuri numato, kad prasi-dėjus filibusteriui 16 senatorių gali prašyti jį nutraukti. Ir jei tam būtų viso senato po dviejų dienų 2/3 balsų dauguma pritar-ta, senatorių kalbėjimo laikas gali būti apribotas. Tos taisyklės dėka buvo prieita ir prie balsavimo svarstant Versalio taikos sutartį ir vėliau (1926) Tarptautinio Tribunolo reikalus.

Ta taisyklė buvo pasinaudota ir pereitą antradienį. 63 balsais prieš 27 senatas nutarė apriboti kalbėjimo laiką svarstant komunikacijos satelitų įstatymą, tokiu būdu įstatymas artimiausiomis dienomis bus priimtas ir senatas galės eiti prie kitų užsigtelėjusių įstatymų svarstymo. Teoriškai čia susiduria du principai: teisė laisvai pareikšti savo nuomonę bei ją ginti ir daugumos teisė savo valią primesti mažumai.

Mes dažnai džiaugiamės, kai iš ALT gauname Congressional Record išrašą su palankiais Lietuvos bylai atskirų atstovų pareiškimais, ypač Vasario 16 d. ar panašiom progom. Kartu tačiau ir stebimės, kodėl tokie pareiškimai neranda jokio atgarsio spaudoje. Tai turbūt todėl, kad į Congressional Record, arba kaip mes pavadintumėm proto kolą, yra įtraukiama tiek daug dalykų, kad į juos nebekreipiama dėmesio.

Kokią reikšmę turi tas Congressional Record, parodo sekantis įvykis. Liepos 18 d. sukako 26 metai nuo Ispanijos pilietinio karo, kuris pasibaigė Franco laimėjimu. Ta proga į Congressional Recordą buvo įtraukti net 36 pareiškimai, jų tarpe 33 demokratų. Išskyrus vieną, jie visi gyrė Franco kaip Ispanijos išvaduotoją iš komunizmo. Kas nuostabiau, kad tų

demokratų tarpe buvo visa eilė žinomų kairiųjų demokratų, kurie, atrodo, kiekvieną progą smerkia dešiniųjų diktatūros. Bet tie jų pareiškimai, užregistruoti Congressional Record's nebuvo minimi spaudoje. Dar daugiau, jie net nebuvo paminėti didžiųjų žinių agentūrų. Viena agentūra perdavė tik vieno vienintelio atstovo (Rep. W. F. Ryan, dem. N. Y.) pareiškimą, kuris buvo nukreiptas prieš Franco. Kaip tai suprasti. National Review (a journal of fact and opinion) aiškina, kad tie visi atstovai, kurie pasisakė už Franco, atstovauja didžiųjų miestų balsavimo apylinkės, kur daugumą sudaro katalikai ir tautinės mažumos, kurių tėvynės yra bolševikų pavergtos. Kad tiems įtikti, prieš rinkimus galima bus pacituoti iš tokio oficialaus dokumento kaip Congressional Record, tačiau plačioji visuomenė apie tai nesužinos. Žinoma, lieka klausimas, kodėl spauda apie tai tyli arba paminėjo tik pareiškimą prieš Franco. Atsakymą į tai nerado ir minėtas National Review. Už tat savo straipsnį apie tai jis ironiškai pavadino: "Who Said Our Press isn't Free?"

TRUMPAI IŠ VISUR

• **Komunikacijos satelito** Telstar įstatymas, po ilgesnės kovos, praėjo Senate 66 — 11 balsais. Telstar bus naudojamas komerciniais pagrindais. Senate buvo siekta neišleisti tarpkontinentinio susisiekimo iš vyriausybės kontrolės.

• **Sovietų astronautas A. Nikolajevas**, pasakodamas savo įspūdžius, pareiškė, kad ir neveikiant žemės traukai, neprisirius satelito kabinoje galima atlikti visus reikalingus veiksmus. Nikolajevas ir Popovičius net rašė ir skaitė...

• **Prezidento Kennedy vyriausybė** vėl pripažino Peru karinę juntą ir atnaujino diplomatinis bei ūkinius santykius.

• **Marilyn Monroe** palikimas siekia 1/2 mil. dolerių, nors buvo sakoma, kad ji mirė likusi be cento.

Nepriklausomybės laikais Kaune pastatyti Teisingumo Ministerijos rūmai dar ir šiandien puošia miestą.

KAUNE GYVENTI ANKŠTA

Rugpiūčio 1 dieną suėjo 18 metų nuo antrojo bolševikinės rusų armijos įsiveržimo į Kauną. Komunistų partijos spauda atžymėjo tą sukaktį daugiausia įvairiais statistikos duomenimis, turinčiais pavaizduoti, ką Kaunas laimėjo per, kaip jie sako, "aštuoniolika laisvės metų". Tarp ko kita, pabrėžiamas, kad per tą laiką Kauno miesto gyvenamasis plotas padidėjęs 152.820 kvadratinų metrų.

Ką tas didžiulis šešiaženklis kvadratinų metrų skaičius reiškia, išryškina šis apskaičiavimas. Normalaus buto gyvenamasis plotas yra apie 50 kvadratinų metrų. "Proletarinė" valdžia tokius butus, tačiau, laiko per daug erdviais ir stato žymiai mažesnius butus: geras ir erdvus butas dabar laikomas trijų dešimčių kvadratinų metrų gyvenamo ploto butas. Taigi, per 18 metų Kaune pastatyta 3,056 normalūs butai, arba vidutiniškai po 170 butų kasmet. Skaičiuojant bolševikinio idealo butais, išeina 5,094 butukai, arba vidutiniškai po 283 butukus kasmet.

Bet tik pastaruoju laiku stengiamasi statydinti namus, kuriuose įrengiami individualūs butai šeimoms. Anksčiau, Rusijos pavyzdžiu, statė vadinamus "komunalinius butus", kur šeimai reikia tenkintis geriausiu atveju vienu kambariu (kitais atvejais ir dvi šeimoms turi gyventi viename kambaryje, padalinusios jį užuolaida), o virtuvė ir kiti įrengimai bendri kelioms šeimoms.

Kaunas ir nepriklausomybės laikais neturėjo progos džiaugtis butų pertekliu, greičiau kentė dėl jų stokos. Bet normalus gyve-

namasis plotas vienam asmeniui buvo laikomas apie 12 kvadratinų metrų. Bolševikinė valdžia nustatė, kad vienam asmeniui turi būti gana devynių kvadratinų metrų. Taigi, pagal tą normą, per 18 metų Kaune esą parūpinta naujo gyvenamojo ploto (152,820:9) 16,980-tims žmonių, arba, apskritu skaičium tarant, 17-kai tūkstančių.

Bet gyventojų Kauno mieste dabar ne 17, o 80 tūkstančių daugiau, negu buvo prieš prasidedant tai didžiajai socialistinei butų statybai... (Priešbolševikiniam Kaune gyventa 152 tūkstančiai žmonių, dabar oficialiai skaičiuojama esą 232 tūkstančiai). Kad būtų statyba pasivyti tą sąmoningai pagreitintą miesto gyventojų skaičiaus didėjimą, ji turėjo būti bent penkeriopa greitesnė, ir gyvenamasis plotas turėjo būti padidintas ne 150, o 750 tūkstančių kvadratinų metrų, neskaitant sunykstančių butų atitaisymo.

ŠACHMATININKAS V. MIKĖNAS RUNGTYNIAVO SOFIJOJ

Rugpiūčio pradžioj (Bulgarijoj) buvo "satelitinų" kraštų šachmatininkų varžybos. Dalyvavo 12 šachmatininkų, jų tarpe didmeistris Lilientalis. V. Mikėnas surinko 6 taškus iš 11 galimų. Po tiek pat taškų surinko ir vokiečių Lehmanas, o taip pat ir didmeistris Lilientalis. Visiems jiems teko pasidalinti penktą, šeštą ir septintą vietą. Pirmąsias dvi vietas pasidalino bulgaras ir rumunas, surinkę po pusaštunto taško, o trečią ir ketvirtą vietą pasidalino serbas ir bulgaras, surinkę po septynis taškus. (LNA)

- Gal vieną kartą pabandytumei man sukurti 5 svarus bulvių!..

Šiandieninis Laisvės alėjos Kaune vaizdas

KAIP BUVO KOVOJAMA DĖL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS

K. S. KARPIUS

5. Pagaliau Lietuva pripažįstama De Jure!

Plačiai buvo žinoma, kad katalikai savo Tautos Fondo gausiomis aukomis ne tik kad remia Lietuvos laisvinimo reikalus, bet palaiko Kaune leidžiamą politinį laikraštį "Laisvę" ir remia daugybę savo gabesnių rėksnių busimais Lietuvos valdytojais, siunčiant parinktuosius į Freiburgą, Vokietijoje, įsigyti "daktarų" diplomus ir važiuoti į Lietuvą užimti valdiškas vietas.

Tautininkai, pamatę reikalą turėti fondą savajai politinei akcijai, vasario 7 d. suvažiavę New Yorke, įsteigė vadinamą Lietuvos Politinį Išdą. Chicagiečiai, Dr. K. Drangelis, išrinktas fondo pirmininku, Dr. A.

žimontas — išdininku, Dirvos redaktorius K. S. Karpius — sekretorium.

Vasario pradžioje atvyko Lietuvos šaulių sąjungos atstovas dail. A. Žmuidzianavičius, darydamas pranešimus apie tą organizaciją ir rinkdamas jai aukų. Vasario 16-tos minėjime, dalyvaujant jam Amsterdame, surinkta \$4,336.

Vasario 28 d. spauda pabrėžė Valst. Departamento pažinimą apie atstovą Čarneckį. Kai anksčiau Vileišį vadindavo Lietuvos atstovu, Čarneckio atstovybę kartkartėmis pavadindavo "taip vadinama Lithuanian legation".

Kovo 17 d. katalikų spaudoje pasirodė Lietuvos šau-

lių, kaip "Lietuvai pavojingų", atvaizdavimas.

Kovo 20 Chicago kongresmanas Sabbath, lietuvių įprašytas, patiekė dar vieną rezoliuciją, reikalaujančią Lietuvai pripažinimo.

Atstovas Čarneckis vykdė savo partijos politiką: iš tarnybos atleidinėjo tautininkus, priimdamas pagal Tautos Fondo vadų nurodymus klerikalus.

Vykdamas socialistų seną politiką, birželio 6 "Keleivis" vėl prabilo, kad "Lietuvai reikia vienyti su didžiąja Rusija".

Lenkams vėl pradėjus agitaciją prieš Lietuvą Amerikos spaudoje, lietuviams ėmė reikėti pasipiktinimo, kodėl Washingtonė sėdįs Čarneckis su savo štabu į tai nereaguoja.

Liepos 19 Čarneckis sušaukė Washingtonė Lietuvos Laisvės Paskolos stočių veikėjų suvažiavimą. Atvyko vos 15 asmenų. Vėl buvo pasimatyta su prezidentu Harding ir įteiktas prašymas pripažinti Lietuvą.

De jure!

Prezidento Harding kabineto valstybės sekretorius Charles E. Hughes, rimtas politikas (vėliau buvęs kandidatu į prezidentus, paskiau paskirtas Aukščiausio Teismo pirmininku), pagaliau apsisprendęs, liepos 25 d. įteikė prezidentui pasiūlymą, kad jau atėjęs laikas pripažinti Pabaltijo valstybes, tą pat dieną gavęs prezidento sutikimą, paruošęs visą procedūrą, liepos 28 d. paskelbė de jure pripažinimą. Pabaltijo kraštams paskyrė atstovą Evan E. Young, su būstine Rygoje.

Lietuvių kolonijose pradėta rengti dideli prezidentui Harding ir valstybės sekretoriui Hughes padėkai pareikšti susirinkimai. Susirinkimų rengimas užsėdė iki rudens.

Savo veiklos apvainikavimui, rugpjūčio 8 katalikų tauto vakaras ruošiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 6 D. Lituanikos skautų tauto vakaras ruošiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 13 D. Lietuvos Gailėtingų Seserų Sąjungos Balias Western Ballroom salėje.

SPALIO 13-21 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Namuose.

SPALIO 27 D. ALT S-gos Chicago skyriaus tradicinis rudens balius su menine programa.

LAPKRIČIO 3 D. LDK BIRUTĖS D-jos Chicago centrinio skyriaus tradicinis koncertas - balius.

LAPKRIČIO 10 D. BALFo Chicago apskrities rudeninis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kriškauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

vams, kaip ištiko daugelio kitų sovietų pavergtų kraštų atveju. Prezidento Roosevelto laikais, 1940 metais Valstybės Sekretoriaus padėjėjo Sumner Welles pareiškimo, kad JAV nepripažins sovietų jėga primestos Pabaltijo tautos valdžios, laikomasi garbingai.

Šiame straipsnyje daviau tik kelis (iš kasdieninės daugybės) katalikų tasyinių ir barnių su tautininkais faktus, kaip katalikai kovojo prieš Finansinę Misiją, taip reikalingą paskolai sukelti tik dėl to, kad tuos asmenis negalėjo kontroliuoti Tautos Fondas, kad jie nebuvo krikšč. demokratų partijos, ir kam dauguma visuomenės aukas davė per Misiją, o ne Tautos Fondą.

Katalikų Tautos Fondas I karo metu iki 1922 metų surinko aukų \$590,000. Jie dirbo griežtai sroviniai: visas katalikų veikėjų ir organizacijų surinktas aukas, nežiūrint kam jos būtų skirtos, krovė į savo fondą, padarydami jį milžinišku, ir tuo remdami savo srovės galingumą. Pinigus naudojo: 70% Lietuvos reikams, 20% savo politikos reikams ir 10% laikė "atsargai". Visuomenės aukomis sudėto Fondo auksklėtiniai, "daktarai" ir "diplomatai", liko srovės veikėjais, tik keli jų pasidarė bendrai tautai naudingi, o kai kurie nuėjo šunkellais.

Socialistai, savo Lietuvos šelpimo Fondui surinkę \$37,600, kaip žinantieji tvirtino, išdalino-siuntinėjo daugiausia savo vienminčiams. Jie nepriklausomybės pastangų visai nerėmė, tiesiog neigė, proletariškai skelbdami, kad autonomija (paskiau nepriklausomybė) "nepadidins darbininkams algų".

Tautininkų Lietuvos Autonomijos (įsteigtas 1914 m. spalio 2 d., seime 1917 m. pavadintas Nepri gulmės) Fondas, surinko tik

CHICAGOS PARENGIMŲ KALENDORIUS

SPALIO 6 D. Lituanikos skautų tauto vakaras ruošiamas Tėvų Komiteto Balio Pakšto salėje.

SPALIO 13 D. Lietuvos Gailėtingų Seserų Sąjungos Balias Western Ballroom salėje.

SPALIO 13-21 D. Jaunųjų dailininkų meno kūrinių paroda, Čiurlionio Galerijoje, Jaunimo Namuose.

SPALIO 27 D. ALT S-gos Chicago skyriaus tradicinis rudens balius su menine programa.

LAPKRIČIO 3 D. LDK BIRUTĖS D-jos Chicago centrinio skyriaus tradicinis koncertas - balius.

LAPKRIČIO 10 D. BALFo Chicago apskrities rudeninis koncertas-banketas Jaunimo Centre.

GRUODŽIO 9 D. Sol. M. Kriškauskienės rečitalis Jaunimo Centre.

\$85,200 todėl, kad daugybę aukų, sudedamų tautininkų parengimuose, kolo-nijų komitetams siuntė tiesiog, per Finansinę Misiją, paskiau per Atstovybę, ir šauliams, ir ginklų fondui, ir Vilniaus vadavimui ir t.t. Nebuvo verčiami siųsti į L. N. Fondą.

Lietuvos Nepriklausomybės Fondas savo aukas naudojo: Tautinės Tarybos atstovų Washingtonė išlaikymui \$6,854, jų propagandos akcijai \$5,600. B. K. Balučio delegacijai Versalyje išlaikyti \$22,300, ir Voldemaro delegacijai į Versalį pasiuntė dar \$30,000. Steigiant "Lietuvos sargų" organizaciją, jai davė \$10,000. Likutį perdavė Lietuvos atstovybei ir fondą likvidavo.

Pradėję vaju savo Politiškam Išdūi, 1923 metų pradžioje turėjo virš \$10,000.

* * *

Prašau skaitytoją sugrįžti mintimis į šiam straipsnyje suminėtas tik pačias stambiausias įvairių aukų sumas, į arti dviejų milijonų sumą Lietuvos Laisvės paskolai, neskaitant šimtų tūkstančių dolerių, sudėtų į bendroves — vis Lietuvos vardu. Į rengimų ir kelionių išlaidas į konferencijas ir į misijas Washingtonė šimtams asmenų, į kaštus pasiliuosavus iš darbų ir tarnybų tiems važinėjimams.

Toks tai buvo pasiaukojimas Lietuvos nepriklausomybės atkovojoimui ir pastangos gauti de jure pripažinimą bemokslių seno-

DIRVA

— THE FIELD —
Established in 1915
6907 Superior Avenue
Cleveland 3, Ohio
HENDERSON 1-6344

Lithuanian Newspaper • Issued in Cleveland every Mon., Wed., and Fri. except in case of Holidays • Published by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTIIS, Inc. (Non-profit) • Editor-in-chief: Jonas Čiuberis • Subscription per year: \$10.00. Single copy 10 cents • Second Class Postage Paid at Cleveland, Ohio.

Prenumerata metams: \$10.00. Laikraštis išeina tris kartus savaitėje: pirmadieniais, trečiadieniais ir penktadieniais, išskyrus šventes.

Redaguoja: Jonas Čiuberis, Vytautas Gedgaudas ir Jonas P. Palukaitis.

Redakcinę kolegiją sudaro: P. Bastys, E. Čekienė, A. Lai-kūnas, R. Mieželis, V. Rastenis ir St. Santvaras.

sios išeivijos narių, kurie tikros Lietuvos nei nepažinojo, bet kurie sekė savo vadus — tautininkus ir katalikus — ir tikėjo į Lietuvos prisikėlimą.

Paraginkit savo pažįstamus užsiprenumeruoti DIRVĄ

HOTEL NIDA CORP.

SEVENTH & PARK AVENUES ASBURY PARK, N. J.
PROSPECT 4-7788

Visi maloniai kviečiami vasaros poilsiui prie Atlanto į viešbutį "Nida" Asbury Parke, N. J. 7-tos ir Park Ave. kampe, telef. PR 4-7788. Švarūs kambariai, rami vieta, pigūs ir skanus maistas.

Viešbučio salė išnuomojama įvairiems pobūviam. Prie viešbučio veikia restoranas ir baras. Patogus susisiekimas traukiniu ir autobusais. Savininkai P. C. Mačiuliai.

KUR PRALEISTI ATOSTOGAS?

PENNSYLVANIJOS POCONO KALNAI

Tik čia galėsite pamatyti visa gamtos grožį, rasti ramybę ir gerą poilsį, kuris po sunkaus visų metų darbo, kiekvienam yra labai reikalingas. Echo Valley Lodge.

Tai vieta, kurioje Jūs su ar be šeimos, lietuviškoje vasarvietėje praleisite laiką, kuris ilgai pasiliks Jūsų maloniuose prisiminimuose; kartu suteiks Jums poilsį, ramybę ir lietuvišką aplinkumą.

Echo Valley Lodge Jūs rasite be poilsio, puikų restoraną, erdvius atskirus ir patogius kambarius su visais patogumais ar tai viengungiui ar su šeima, puikią teniso-krepšinio aikštelę, gerą lietuvišką maistą ir malonų patarnavimą.

Echo Valley Lodge be viso kito, poilsio ir žaidimų, Jūsų patogumui ir patarnavimui yra puiki didelio tipo maudyklė (swimming pool) su nuosavu mažu ežeruku ir 20 akrų puikaus miško.

Priimami užsakymai taipogi vestuvių puotoms, iškylos, organizacijoms ar pavienėms grupėms.

Echo Valley Lodge atidaroma nuo nuo liepos 4 dienos ir veiks per visus ištisus metus.

Lietuviai savininkai Julius ir Elena Garmai visus maloniai kviečia atvykti. Iš anksto kreiptis:

ECHO VALLEY LODGE,
Echo Lake, Pa.
Telephone: Stroudsburg 424-1920

VIEŠĖDAMI CHICAGOJE APLANKYKITE

MIDWEST MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĖ

PARAMA

2515 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-1731
Savininkai: J. Janušaitis ir J. Mažeika

ČIA GERIMUS PIRKSITE TIKRAI PIGIAI! TIK KELETAS PAVYZDŽIŲ

German Brandy 5th \$4.79
Kron-Brannvin Aquavit. 5th \$3.98
Dujardin German Brandy 5th \$5.29
Old American Whiskey Full Qu. \$3.98

Chianti Import. Wine Qu. \$0.98
Bordeaux French Wine 5th \$0.98
Zeller Schwarze Katz 5th \$1.29
Ambasador Vermouth 5th \$0.98

KVIEČIAME PRADĖTI TAUPYTI PAS MUS!

5 1/4% MOKAME UŽ BONŲ TAUPMENAS

Indėliai apdrausti iki \$10,000 per federalinės valdžios agentūrą.

KAS DU MĖNESIUS DUODAMOS VIS NAUJOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

ST. ANTHONY SAVINGS & LOAN ASSN.

1447 So. 49th Court, Cicero 50, Ill. Tel.

JUOZAS F. GRIBAUŠKAS,
sekretorius

Bishop 2-1397

PETKUS LAIDOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel. GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel. TO 3-2108-9

TRYŠ MODERNIOS KOPLYČIOS

FIKCIJA IR REALYBĖ

Dar pačiame VLIKo žydėjimo ir jo galybės laikotarpyje Pfulingene, pasisvečiuoti ir papolitikuoti atvykęs Pr. Ancevičius mūsų tą veiksnį pavadino "fikcijų fikcija". Gal tik pripuolamai, bet tas posakis šiandien kartojamas Gedimino Galvos, priskiriant jį ir Jono Matulionio lūpoms, girdi,

— "pagrįstai mūsų politines partijas (jis) vadina fikcijomis, nors prieš dešimtmetį turėjau progos jas tuo žodžiu aptarti". — (Žiūr. Tėviškės žiburių Nr. 33, rugpiūčio 16 d.).

Pasitenkinant šių trijų vieno ir to paties "išradimo" autorių teze, tektų suabejoti jų nuosirdumu mūsų politinių partijų atžvilgiu. Tuo labiau, kad, progai atsiradus, praityje jie nėra vengę vienai kuriai tų "fikcijų", kad ir tame pačiame VLIKe ar jo sukurtose institucijose atstovauti ir jų vardu veikti. Netenka abejoti, kad tokiai progai pasitaikius, "fikcija" vėl kuriam laikui galėtų virsti — realybe.

Bet ne tame esmė. Esmė visos šios kritikos yra tame, kad veiksmų akligatvyje kritikos žodis cirkuliuoja tame pačiame siaurame "fikcijų" ratelyje. Mūsų visuomenei ta kritika nieko nebeduoda. Net skambūs pasiūlymai "sutelkti visas jėgas" praskamba pro ausį, kaip vienai dienai gyventi skirto uodo zvimbessys.

* * *

Mūsų spauda skiria daug vietos įvairiems pasisakymams, siūlymams, sugestijoms. Ne mažiau vietos tenka skirti kritikai, polemikai, politinėms apžvalgoms. Tai rašančiųjų privilegija. Viena to rašymo neigiama ypatybė, kad ji lieka nepajėgi atsiekti pagrindinio tikslo — išjudinti veiksmus iš snaudulio, arba bent paskatinti juos atvirai pasisakyti esminiais klausimais, bent šiek tiek reaguoti ir parodyti visuomenei, kad, štai, dar vegetuojam, tada ir tada posėdį turėjom.

Šiandien apie veiksmus žmonės tesužino iš juos kritikuojančių straipsnių, reformas siūlančių. Lyg veiksmuose sėdėtų nerastingi žmonės. Stoka veiksmų glaudesnių santykių su visuomene, t. v. public relation sritis, yra viena ydų, su kuria, turbūt, visi turėtume sutikti.

O netiesa, kad veiksmuose sėdi nerastingi. Rašo jie, ir ne mažai. Bet rašo tomis pat — veiksmų reformų temomis...

* * *

Kas nors yra daroma. Kalbos, straipsniai apie reformas rodo, kad vienas kitas nenuomara dar domisi tomis temomis, dar yra neramių dūšių. Veiksmų veikla buvo ir yra plati ir šakota. Ar kas kaltino VLIKą, kai savo laiku mėnesiais posėdžiaudamas svarstydavo savo sąmatą? Tada buvo pinigų, buvo ir kas svarstyti. Arba, kai visa eilė posėdžių teko skirti PLB chartos preambulei priimti...

Šiandien, išsipūtus mūsų piniginėms, veiksmų sąmatos nebėra ko ir svarstyti. Kiek ALT davė, tiek gerai. PLB-nės, VLIKo sunkiai pagimdytas kūdikis, šiandien jau suka ūsus ir kalba apie gimdytojų ūkio perėmimą ("visą laisvinimo darbą palengva perduoti Bendruomenei" — iš dr. Kisieliaus žodžių LF bičiulių suvažiavime).

* * *

Reforma nėra joks naujas išradimas. Valstybės keičia konstituciją, reformuoja ir papildo įstatymus, leidžia naujus ir naikina senus. Ir tai ne "fikcijų" atliekama. Mūsų padėtyje, kad ką reformuoti, reikia turėti ir rimtesnių objektų reformai. Ar gi logiška siūlyti reformuoti "fikcijas"?

Mūsų tremties politinė struktūra esmėje gal nebūtų tokia bloga ir, reikalui esant, joje nebūtų tokios skaudžios ir reformos, bent jos nesudarytų pagrindinį mūsų politikavimo šaltinį, jei prie tos struktūros galutino užbaigimo ir prie pagrindinio darbo stotų žmonės, turį didesnį visuomenės pasitikėjimą, su juo skaitytųsi ir išeitų į viešumą su darbais, kurie tenkintų ne "fikcijų" egzistenciją, bet išjudintų visuomenės sustingusį kraują, atgaivintų nuotakas didesniai pasišventimui ir aukai.

Laikas bėga, o su bėgančiu laiku mažėja mūsų atsakomybės jausmas. Ir taip veikiant, taip "reformuojant", ne tik mūsų partijos, bet ir visi mes, politiniai Lietuvos tremtiniai, prisiekę kovoti už tautos laisvę — likime tik fikcijomis. O moralinę atsakomybę nešime visi. Ne už veiksmų neveiklumą, bet už to neveiklumo toleravimą.

(J. Č.)

Taip atrodo šiandien Laisvės alėja Kaune prie valstybinio teatro sodelio ir pašto rūmų (dešinėje), kurie buvo pastatyti dar Nepriklausomybės laikais.

SVARSTYMAI IR NUOMONĖS

KOVA PRIEŠ KOMUNIZMO PRAKTIKĄ IR DOKTRINĄ ⁽²⁾

Ancis Donėla

Naujokas rašo, kad "Jis (komunizmas) atsirado dėl tikrovėje buvusių ir žymia dalimi tebeesantių priežasčių." Teisybė, tos priežastys egzistuoja jau nuo senų laikų, kaip lygiai nuo senų laikų vyksta ir jų sprendimo ieškojimas. Žmonija visais laikais ieškojo ir ieško geresnės santvarkos negu esamoji, ieško idealios santvarkos, kurioje viešpatautų socialinis teisingumas, kurioje išnyktų vargšai ir skriaudžiamieji, išnyktų prievarta, silpnųjų išnaudojimas. Daugybė mastytojų nuo senų laikų svajojo ir kūrė įvairiausias idealios santvarkos teorijas. Platonas savo veikalė *Respublika* įrodinėjo, kad idealios valstybės vadais turėtų būti filosofai, kurie teisingumui įgyvendinti patys būtų apšvię ir besąlyginai paklusnūs sažinei, kurie vadovautų moraliai reformuoti ir sveikai bendruomenei. Vadinas, idealios valstybės santvarkai reikėtų reformuoti žmogų, jį perauklėti aukštos moralės pagrindais. Geresnės santvarkos ir socialinio teisingumo ieškojimas aiškiai matomas ir Kristaus moksle: "Greičiau kupranugaris pralys pro adatos skylę, negu turčius išvys dangaus karalystę". Pirmieji krikščionys buvo kovotojai už naują, tobulesnę ir teisingesnę socialinę santvarką, kurią nešė Kristaus mokslas. Thomas More savo veikalė *Utopia* (Louvain, 1516 m.) aprašo salą, kurioje viešpatuotų ideali santvarka, esanti bendra nuosavybė, visuotinas švietimas, visuomenės gerovės statoma prieš individo gerovę ir t.t. Anglų filosofas Francis Bacon veikalė *New Atlantis* (1624 m.) aprašo idealią valstybę, kurioje mokslas esąs visuotinis laimės pagrindas.

Utopinių santvarkų ir dok-

trinių yra be galo daug, iš kurių daug ką ir komunizmo doktrina yra perėmusi. Tad Naujoko minimos priežastys komunizmui atsirasti nuo senai egzistuoja, o komunistai nėra pirmieji kovotojai už socialinį teisingumą. Naujoko tvirtinimas, kad "Socialinė teorija nėra mašinos brėžinys", tai esą su ja ir "nepavyks susidoroti tokiu pačiu būdu, kaip inžinieriai susidoroja su ydingais mašinų konstruktorių brėžiniais." Šis Naujoko teigimas kaip tik ir griaua jo paties tezę. Daugelis mašinų konstruktorių brėžinių teoriškai atrodo teisingi ir tik padarius modelį išaiškėja, kad suprojektuotoji mašina "neįgyvendinama arba nepraktiška". Kas nėra girdėjęs apie bandymus sukurti amžino judėjimo arba "perpetuum mobile" mašinas? Gražų brėžinių buvo sukurta, bet praktika nė vieno jų nepatvirtino. Taigi, mašinų konstrukcijoje teoretiškosios pusės klaidingumas kaip tik ir įrodomas praktiška puse — modeliu. Čia skirtumas tik tas, kad mašinos brėžinio patikrinimas modelio pagalba vyksta labai mažu mastu ir su negyva medžiaga, tuo tarpu socialinės teorijos patikrinimas savaime turi eiti dideliu mastu, kame reikalingas sukomplekčiuojamas dar ir tuo, kad tenka veikti su gyvomis, protingomis ir gana komplikuotomis būtybėmis — žmonėmis. Mašinos brėžinio tikrintojas gali keisti medžiagą ir modelį iš naujo lipdyti, bet socialinės teorijos tikrintojas negali padaryti — jam vis tie patys žmonės su savo geromis ir blogomis ypatybėmis. Socialinės teorijos tikrintojas nėra linkęs prileisti, kad jo teorija klaidinga, jei jam nesiseka gyvenime jos praveisti. Jis visuomet ieško išpirkimo ožių kitur. Tik prisiminkime Stalino laikus Rusijoje — jei kolchozai bei sovchozai nepajėgia pagaminti pakankamai ūkio produktų, tai kalti sabotužnikai, buvę buožės ir kitoki kenkėjai. Nei Leninas, nei Stalinas, nei pagaliau Chruščiovas neprileidžia minties, kad gal vis tik su komunizmo doktrina kas tai netvarkoje. Tad socialinių teorijų įgyvendintojai pasigenda savo modeliams geresnės medžiagos, t. y. geresnių žmonių. O kadangi "idealių žmonių" socialinei teorijai įgyvendinti nėra, tai kartu su jos įgyvendinimu bandomas ir žmogaus perauklėjimas.

Žvilgtelkime į kelis socialinių teorijų tikrinimus modeliais. Pavyzdžiui, vokiečių George Rapp 18-jo šimtmečio gale bandė įkurti komunistinę bendruomenę Würtemberge, Vokietijoje, bet valdžios persekiojamas 1803 metais emigravo su savo pasekėjais į J. A. V-bes ir Pensylvaniją valstijoje (Butler apskrityje) 1805 m. įkūrė komunistinę bendruomenę Harmoniją, susidedančią

iš 600 asmenų. 1814 m. Rapp pardavė savo žemes Pensylvanijoje ir išsikėlė į Indionas valstiją, kame įsteigė Naująją Harmoniją. Bet praktiškai vokiečiui Rapp greit pradėjo aiškėti pavojai jo komunistinei santvarkai, jei nariai pradės vestis ir tuo į Harmoniją inė komplikacijų. Tad visi Harmonijos nariai turėjo įsipareigoti amžinam celibatui. Šiai darbų vokiečių kolonijai pradžioje neblogo sekėsi ir ji turtėjo. Bet vis tik viengungis socialinis modelis negalėjo tikėtis augti ir bujoti... Tad 1825 metais ją nupirko kitas socialinės teorijos tikrintojas — anglas Robert Owen. Jis Naująją Harmoniją perorganizavo į socialistinę bendruomenę, kuri laikė šešių mėnesių sutraukė daugiau kaip tūkstantį narių. Nelaimė, dauguma tos bendruomenės narių buvo nepraktiški teoretikai ir avantiuristai. Iškilę ginčai privedavo prie konstitucijos keitimo. Po kiekvieno pakeitimo dalis narių atkrisdavo, taip kad 1828 metais Naujoji Harmonija beturėjo dešimtį narių. Vadinas, socialinė teorija gal ir buvo gera, bet tik žmonės netikė... Na bet jei kas anais laikais būtų susipratęs į Naująją Harmoniją pasiūsti šimtą automatais ginkluotų enkavedistinio tipo vyrų, aptvertų ją mūru ir spigliuotom vielom, kurią tie vyrai griežtai saugotų, o viduje susidorotų su liaudies priešais, tai gal ir šiandien ta komunistinė-socialistinė bendruomenė tebegyvuotų...

Žmonijos istorijoje panašių bendruomenių buvo kurta daug, bet jų amžius nebuvo ilgas. Sov. Rusija yra pirmoji "i komunizmą žengianti valstybė" tiek ilgai išsilaikiusi. Bet ar ji laikosi daugumos vėlia? Nieko panašaus — jos vyriausiu ramsčiu yra teroras, vykdomas enkavedistų ir raudonarmiečių.

Pagal komunistinės doktrinos principus, viso pikto šaltinis esanti privatinė nuosavybė ir iš to išplaukianti pelno pagrįsta visuomeninė santvarka. Nors visų gerybių kūrėjas esąs darbas, bet jam tenka tik tas, kas lieka nuo kapitalistų ir žemvaldžių. Vadinas, gėrybes gamina darbininkai-proletarai, bet jomis naudojasi kapitalistai ir žemvaldžiai. Tegu tik darbininkai pasiima valstybę į savo rankas, kuri pasiima savo žinion žemę ir kapitalą, tai tada savaime visa gerovė eina valstybei, o kadangi darbininkai valdo valstybę, tai viskas ir eina jų naudai. Tokioje idealioje santvarkoje: "Iš kiekvieno pagal jo pajėgumą, kiekvienam pagal jo reiką." Nusavinus žemę, kapitalus, savaime išnyksta išnaudotojai žemvaldžiai, kapitalistai ir pelnagrobai, o su jais ir visokios negerovės. Tegul Naujokas pabando šią doktriną sugriauti teoretiškai, o aš bandysiu pa-

analizuoti, kaip tas atrodo iš praktiškosios pusės.

Pažiūrėkime kas įvyko Lietuvoje po okupacijos nusavinus žemę, kai jos buvę savininkai kartu su darbininkais buvo suvaryti į kolchozus ir sovchozus (kolektyvinius ir tarybinius ūkius). Ar dingo išnaudotojas? Nieko panašaus, tik vietoje savininko atsistojo komunistų partijos biurokratas. Žemės ūkio darbininko išnaudojimas pasidarė daug žiauresnis negu privatinėje santvarkoje, nes išnaudotojo užnuguryje atsistojo valstybė visu savo pajėgumu. Buvęs ūkininkas, mažžemis ir ūkio darbininkas pasijuto, kad jis prie savo kolchozo ar sovchozo tvirtai priklausytas nei kiek nelengviau negu baudžiavos laikais. Nors teoretiškai jis skaitomas "savininku", bet praktikoje iš jo menkesnis savininkas negu kad kumetis buvo dvare. Pastarasis galėjo nuo vieno dvarininko persikelti pas kitą, arba ir visai iš kumečių pasitraukti. Sovchozų - kolchozų gadynėje tokie dalykai neįmanomi. Kodėl komunistinė santvarkoje žemdirbys daugiau išnaudojamas negu buvusiojo kapitalistinė? Labai nukritęs pajėgumas gaminti ūkio produktus. Dtingus asmeniui interesui prideda lenktynės į atbulą pusę — išsisukinėjimas nuo pareigų kartu bandant daugiau sau asmeniškos naudos gauti iš kolektyvo. Bet visų didžiausias išnaudotojas, tai nieko neišmanantis ūkio darbuose komunistinis rėksnys, kuris paprastai patenka į kolchozo ar sovchozo viršininkus. Tokiu atveju gamybą tenka kelti dirbtinomis priemonėmis — "socialistinėmis" vieno kolchozo lenktynėmis su kitu. Bet ir anas, atrodo, problemos neišsprendžia. Tiek okupuotos Lietuvos, tiek visos Sov. Sąjungos spaudoje vis pasirodo grumojantys šauksmai — skubėkite su sėja, gelbėkite derlių, miestiečiai ir inteligentai padėkit surinkti bulves, suvežti šieną, rugius ir t.t. O kas iš to didelio šauksmo atsitinka? Komunistinių šalių žemdirbiai nepajėgia pakankamai maisto pagaminti, tuo tarpu kapitalistinės Amerikos ūkininkus tenka prilaikyti, kad perdaug pagamina. Labai produktyvūs Kubos cukrinių nendrių augintojai pasidarė neproduktyvūs įgyvendinus komunistinę santvarką. Jau ir iš ten girdis tie patys komunistinės šalyse įprasti šauksmai — padėkite derlių gelbėti... Žinoma, komunizmo doktrinos teoretikai ir jai turi atsakymą — iš kapitalistinės santvarkos paveldėti žmonės yra labai prasti, bet po perauklėjimo reikalai pagerės. Virš 40 metų ne viena komunizmo auklė (Leninas, Trockis, Bucharinas, Stalinas, Chruščiovas) visomis priemonėmis stengėsi perauklėti sovietų gyventoją, bet pasėkos liūdnos — nei žemiškų gėrybių, nei dvasinės laisvės Rusijos gyventojas kaip neturėjo, taip neturi.

Vienas už geležinės uždangos lankęsis pasakojio matęs tokį atsitikimą. Kuriam tai miestelėnui į turgų pasižvalgyti. Jam besizvalgant privažiavęs sunkvežimis, iš kurio išlipo gal tuzinas ar daugiau moterų su krepšeliais.

— Kokia čia ekskursija? — paklausęs.

— Čia kolchozninkės atvežė kiaušinius į turgų.

— O kodėl jos visos su savo tuzinu ar dviem važiavo? Juk būtų užtekę, jei viena visų kiaušinius surinktų ir atvežtų.

— Negalima svetimųjų prekes vežioti, tik savo, o jei pagautų svetimas pardavinėjant, tai apkaltintų spekuliacijomis, o spekuliantus dabar Rusijoje šauda, — paaškinusi viena iš moterėlių.

Besiginant nuo "spekuliantų" tuzinas darbadinių nuėjo niekais. Tad ar galima tikėtis gamybos našumo tokioje santvarkoje?

Industrijoje irgi panašios istorijos. Kiekvienas, kuriam bent kiek teko pastudijuoti ekonominius mokslus, žino ekonominio progreso dėsni: pasiekti daugiausia naudos su mažiausiomis pastangom. Šis dėsni praktikoje pasireiškia tuo, kad laisvos gamybos šalyse gamintojas stengiasi su galimais mažiau įdėti darbu ir kapitalu pagaminti daugiausia. Pelnas yra rodyklė, kaip jam tas pasiseka, pelnas nustato

(Nukelta į 4 psl.)

AR TAI DŽIUGINA VISUOMENĘ?

Tėviškės žibariai (rugp. 2 d.) J. Kuprionio straipsniu "Kaip pradžuginti lietuvių visuomenę" meta žvilgsnį į senas, daug kam jau ir užsimiršusias "vlikines" problemas, kuriomis vėl norima "pradžuginti lietuvių visuomenę".

Straipsnyje mandagiai, bet kartu ir aiškiai duodama suprasti, kad bet kam bandyti ieškoti "veiksmų" susitarimo šiuo metu būtų neįmanoma, kadangi —

"pati VLIKo institucija nėra kokia pavieni atskira grupė. Tai bendrinė demokratiniiais pagrindais besitvarkanti ir visus apimanti liet. politinė organizacija".

Straipsnyje atmetus PLB pirmininko dr. J. Sungailos

savo laiku darytus žygius sudaryti vienybės reikalui studijuoti komitetą, kaip nenuoseklus ir iš anksto vedančius ir nepasisekimą, kykla klausimas — koks gi iš viso reikalas tada kalbėti apie vienybę ar susiskaldymą, jei straipsnio autoriaus manymu, VLIKas jau yra "visus apimanti politinė organizacija"? Ir dargi "demokratiniais pagrindais besitvarkanti!"

Ko gi dar reiktų "visuomenės pradžuginimui"? Iš kur gi tas susiskaldymas? Į tą klausimą autorius turi atsakymų —

— "Gi iš asmenų, kurie savo širdy tebeinėšioja šėšėlius "tradicijų", atsivežtų iš nepriklausomos Lietuvos laikų, ar vėliau susidariusių grynai dėl asmeniško susikirtimų Pfulingene, anuometinė VLIKo būstinė Vokietijoje" —

— "Kai tokie susiskaldymo pagrindai, tai ir "derybų" prasmė atsistoja savotiškoj šviesoje".

Tat seka labai konkretus ir be derybų suprantamas siūlymas —

JAUNIMO PARENGIMAS LIETUVIŠKAM DARBUI (3)

ŠV. KAZIMIERO LIETUVIŲ SAVAITGALIO MOKYKLA ADELAIDEJE.

Gimė nelaukai ir netikėtai. Nelyginant pavainikis arba tryliktoji dukrelė šeimoje, kuri ir taip jau augina 12 dukterų. Bet naujagimis nėra atsakingas už gimdytojų nuodėmes ar nepasiruošimą, ir dėl jų nepraranda savo nekaltumo, skaitybės ir žavėsio. Kūdikėlio akivaizdų net aršiausiai įtūžusios širdys atleidžia ir, galbūt, net daugelis Lietuvių Namų aukotojų, gražiai paprašius, neatsisakytų auka paremti naujosios mokyklos. Todėl, kad visa bendruomenė ją sutiko su simpatijos jausmu ir geriausios kloties linkėjimais. Nes mokyklų niekuomet nebus per daug. Žinoma, racionaliai tvarkantis, antroji mokykla turėtų būti steigiamą kuriam nors iš tolimesnių priemiesčių, bet kad tas netikėtumas ir dramiškosios peripetijos taip jau nulėmė, kad abi mokyklos lokalizavosi maždaug vienos mylios distancijoje, o tolimųjų priemiesčių tautiečiai — na, jie jau turi būti tautiškai susipratę ir nepabijoti tų dešimčių mylių atstumo vaikams atvežti į mokyklą...

Naujoji mokykla, pradėjusi savo dienas poros mokytojų ir kelių mokinių skaičiumi, palengva auga ir iš tolo vejasi 13-metę savo kolegę — Adelaidės Lietuvių Bendruomenės Savaitgalio Mokyklą. Dėstomųjų dalykų apimtimi ji nedaug kuo skiriasi nuo bendruomeninės, t. y. taip pat krauna į vaikų galvėse lituanistiką visomis priemonėmis, kurias jau matėme anoj mokykloje (pamokos, pasakų šcenizacija, pav. 1961.XI.25 — vaikų vaidinta Karalaitė Teisutė). Net tautodailės parodėlė specialiai mažiesiems žiūrovams buvo suruošta.

Mokyklos vedėja yra E. Varnienė. Pavardė lygiai tokia pati, kaip tos Varnienės, kuri kadaise Kaune įkūrė ir vedė pagarsėjusį Montessori sistemos vaikų darželį. Ši asocijacija tapo prasminga ir lietuviškai Adelaidė atnešė didelės naudos, jei P. Varnienė taip pat atkreiptų dėmesį į šį sutapimą ir, pasekdamas savo bendrapavardės pavyzdžiu, ką nors panašaus sukombinuotų Adelaidėje. Nebūtinai gryną montessorišką casa dei bambini (vaiko namus). Tikyt betkokios sistemos (arba net ir be sistemos) vaikų darželis. Žinoma tik viena sąlyga: jis turi būti lietuviškas ir krikščioniškas. Darželį norėtųsi turėti prisišliejusį prie Šv. Kazimiero Savaitgalio Mokyklos, kuri kai didžiulius gražia ir tinkama šiam reikalui išorinė aplinkuma, erdvėmis patalpomis ir gerais mokykliniais baldais. Ir iš viso ar nevertėtų visos mokyklos svorio centrą perkelti į šią sritį? Iš to jos reikšmė ir nauda lietuvių keliu kart padidėtų.

Tuo, Dieve gink, nenorima mažinti jos dabartinės reikšmės, tačiau, kaip bekalbėtume, ši mokykla Adelaidėje nėra vienintelė ir jos dirbamasis darbas negali išvengti kai kurio lygiagretiškumo su Adelaidės Liet. Bendruomenės Savaitgaline, kurios vyresnišku-

A. MAŽELIS

mas ir ilgametis patyrimas nesiduos lengvai nuginčijami.

Šventakazimierinei reikia eiti į neplėštus ir arklo nemačiusius dirvonus. Tokie dirvonai yra priešmokyklinis auklėjimas.

POST SCRIPTUM: Lietuviško casa dei bambini, arba vaikų darželio užuomazga prie Šv. Kazimiero Liet. Savaitgalio Mokyklos yra jau beiųkstas faktas. Susirenka iki 10 vaikų.

III. POMOKYKLINIS

Nelinksamos mintys vėl apsėda kai imi stebėti jaunimo tautinį paruošimą už mokyklos slenksčio. Stengiesi jų atsikratyti, ieškai būdų išsisukti, bet kartą vis tiek reikės pažvelgti į tikrąybę atviromis akimis.

Augantis lietuviukas, tas mūsų mažasis herojus, aplink kurį sukasi visos šitos eilutės, nelyginant jaunas medelis ar augalo daigas...

Kokia augmenijos gausybė tarpsta po Pietinės Australijos saule! Neretai pamatysitropikinį sieksnia lapą bananų darželio žolyne apkabinusį baltą mūsų dieną berželio svyrūnėlio liemenį. Jei darželį prižiūri mūsų tautietis, tai ir rūtelė taikingojo kaimynystės sutas su liekna palme arba saule kiurais persunkiančiu ir šešėlio netiesiančiu eukaliptu. Beje, rūta, jei tik duosi jai valią (ir pakankamai vandens. Žinoma), bematant iš gležnos gėlės ir karklo krūmą įšaus. Ar prisimenate, kaip Anykščiųose ar Pasvalyje šeiminkė didžiudavosi kambaryje išauginusi fikusą iki durų stakto aukščio? Čia gi visi fikusai Baublio išmieromis apstulbintų Dionizą Pošką. Tačiau saulė vienodai gyvastį skatina ir augalui ir jo kenkėjui. Todėl ir knibžda daugybė visokiausio amaro, grybelių, kirminėlių, vabalėlių, muselių ir kitokio parazitų, naikinančio augalą. Ir su naikintu, neleistu išaugti, ir ne šeiminko ranka, rūpestingai palaistanti vandeniu ir apipurškianti inzekticidais.

Taip ir mūsų priaugiančioji karta, kaip tas jaunas medelis ar augalo daigas...

Bet botanika neišsipirksi. Atleisk, skaitytojai. Reikia grįžti prie reikalo.

Mūsų mažasis herojus, sakysime, buvo laimingesnis už Vytuką. Jis augo šeimoje, kuri brangina viską, kas primena tolimą ir jam nepažįstamą tėvynę. Klausėsi pasakų, kartu su mamyte dainavo apie plaukiančią žąsėlę per ežerėlį, židrinėjo paveikslėlius knygoje. Vienoje iš jų — labai storoje — jis matė geležim apsi- kausčiusius barzdotos vyrus, kalavijais bemosuojančius. Tai piktą kryžuočiai. Nužiūrėjęs patį pikčiausią iš jų tarpo, dūrė kartą jam į akį pasmailintu pieštuku. Bet labai atsargiai ir tik į vieną, kad tėvelis nepastebėtų. Ko tėvelis gailis tų nedorėlių? Žaidė su Bill, Jack ir Graham, bet lietuviškai kalbėti neužmiršo. Pasakui šeštadieniais lankė lietuviš-

ką mokyklą, kur pasišventę idealistai mokytojai jam skiepijo lietuviybę. Taip apsaugotas nuo nutautėjimo raupų jis žengs į sekantį paruošimo tautiniam darbui tarpinį. Jo laukia

LITUANISTINIAI KURSAI

Ilgą laiką šios rūšies institucijos visai neturėjome. Prieš keletą metų Adelaidėje buvo improvizuoti sudaryta vietinė švietimo Taryba (nesutapatinkime jos su kultūros ir švietimo reikalams taryba prie Australijos Lietuvių Bendruomenės Krašto Valdybos. Pagal Statutą šitos centrinės tarybos skyriai dabar turi veikti prie apylinkių valdybų visoje Australijoje). Ta vietinė Taryba ėmėsi steigti lituanistinio švietimo kursų jaunuosius, baigusiems lietuvišką savaitgalio mokyklą.

Kursai buvo įsteigti 1959 metais. Pateikiamoji lituanistinė medžiaga yra maždaug vidurinio- sios ir aukštesniosios mokyklos (gimnazijos) lygio ir taikoma australiškos pradinės mokyklos pas- kutinių klasių bei koledžo moki- niams. Buvo galvota kursų iš- plėsti, apimant ir aukštųjų mo- kyklų studentus, atseit, pakilti iki akademinio aukščio, tačiau šie projektai palikti vėlesnei atei- čiai. Žinioms perteikti pasirink- tas ne mokyklinių pamokų, bet laisvos studijos, paskaitų kelias. Priklausomai nuo objekto, pas- kaitos gali būti pavienės (pavyz- džui, paskiram lituanistinio po- būdžio faktui neįvesti) arba su- grupuotos į trumpesnius ar net iki poros metų beįstojančius cik- lus (pav., Lietuvos istorija).

Taigi kursai yra savotiškas "liaudies universitetas", pritaik- ytas jaunesniam arba ir labai jaunam klausytojui.

Pirmaisiais metais į kursus prisirašė kelios dešimtys kla- usytojų. Pradžioje atėjo klausytis paskaitų virš dvidešimties. Me- tams baigiantis jų skaičius dar ir sumažėjo, bet vis dar sukosi netoli 20-ties.

Antraisiais metais užsirašė apie 20. Pastoviai ištvėrė nen- byrėje apie 10-12.

Trečiaisiais metais pastoviai ištvėrusiųjų skaičius kartais nu- krisdavo net iki penkių, bet vis dar laikėsi 7-8 vidurkis.

O ketvirtaisiais — liūdnioji re- gresija atsirėmė į nulinio siaubą ir kursai nebeatsidarė.

Štai kodėl užplūsta juodos min- tys ir štai kodėl, besistengdamas jų nusikratyti, paguodos imi ieš- koti su bananu apsikabinusio ber- želio pavėsyje.

Kokios galėtų būti šio reiki- nio priežastys? Ar vėl mūsų ne- laimingasis Vytuko tėtė iš Ade- laidės ar Chicago priemiesčių? Taip, iš dalies vėl tėtė, bet jau nebe Vytuko, o tas gerasis mūsų mažojo herojaus tėtė, kurio šei- moj viskas primena tolimąją tė- vynę, ir kurio knygyne lyje pūpo stora istorijos knyga su barzdo- tų kryžuočių paveiksluokais. Be storųjų istorijų, jo knygyne yra knygu apie naujausias pa- žiūras į auklėjimą, apie moder- niąsias pedagogikos teorijas, pa- gal kurias negalima vartoti jo-

kios prievartos: reikia stengtis sudominti, gražiuoju įkalbėti ir įtikinti. Tėtė skaitė visas tas teo- rijas ir beskaitydamas užmir- šo seną ir išbandytą mūsų tautos išmintį, pagal kurią už vieną lup- tą duoda dešimtį neluptų. Užmir- šo, kad ir jis pats mažas būda- mas, savą noru ir niekieno ne- verčiamas nebūtų išsėdėjęs mo- kyklos suole nė vienos pamokos. Žinome, kad, pavyzdžiui, L. van Beethoven ar W.A. Mozart yra milžiniški genijai ir kad vaikys- tėje yra buvę vunderkindais. Ta- čiau taip pat žinome, kiek jie iš savo tėvų yra gavę diržų, priver- čiančių juos sėdėti prie baisaus klavesino, kai jų draugai už lan- go sautėjo bežaizdami.

Už tai tėtė kaltinamė, savo sū- nui ar dukrai nepavartojus rei- kiamos prievartos ir tuo nužudžius Adelaidės Lituanisti- nius Kursus.

STUDENTIJA

Nūtrioje prieblandoje lydesime mūsų jauną herojų, dabar jau pa- auglį, iki Alma Mater sienų. Pa- augliui bręstant į jaunuoį studen- tą, akiračiai po truputį ima švis- ti. Studentų tarpe, žinoma, taip pat rasis džiaugsmo nekeliančių išimčių. Kai kurių iš jų, pasislė- pusių po svetima angliška skan- bančia pavarde, net nebeatpažin- tume, kad tai lietuviai. Bet tai tik išimties ir, ačiū Dievui, negau- siems. Kiti gi, pasinėrę studijų gėlmėse, nepasirodo nei kolegų rateliuose, nei aplamai lietuvių tarpe.

(Bus daugiau)

KOVA PRIEŠ...

(Atkelta iš 3 psl.)

kas apsimoka ir kas ne, pel- nas, pagaliau, nustato ir tai, ar gamintojas t. y. gerybę ga- minanti bendrovė, galės egzis- tuoti, ar turės būti iš gyvenim- mo išstumta. Laisvoje ekono- minio gyvenimo santvarkoje visa laiką eina ekonominės lenktynės tarp gamintojų, visą laiką eina atranka tarp pajė- gių ir nepajėgių toms lenkty- nėms atlaikyti. Gamintojo įvertintojas yra vartotojas, ku- ris yra laisvas pasirinkti vieno

ar kito gamintojo panašios rū- šies produktą atsverdamas tuo, kad už mokamą sumą jis gau- na geriausią produktą. Kitaip tariant, laisvų lenktynių ekono- minėj santvarkoj gaminto- jai lenktyniauja pataikaudami vartotojui. Bet kas atsitinka, kada visus gamintojus atstoja vienas ir vienintelis gaminto- jas — valstybė? Teoretiškai valstybė yra gamintojas, bet faktiškai viską tvarko biuro- kratas. Kas girdėjo, kad biuro- kratas būtų suinteresuotas pa- taikauti vartotojui?

Karo metu teko matyti ir kalbėtis su tūlu Viktoru Krav- čenko, kuris Sov. Rusijos bu- vo atsiųstas į Washingtoną kaip gaunamos kariškos pagal- bos inspektorius. Šis, palygi- namai jaunas vyras, komunis- tų partijos narys, Raud. Armi- jos kapitonas, pasirinko lais- vę, ir savo pergyvenimus vė- liau aprašė knygoje "I Chose Freedom". Ir jis pasirinko lais- vę ne todėl, kad būtų nesu- pratus komunizmo doktrinos, ar kad labiau būtų susižavėjęs kapitalizmo doktrina, bet to- dėl, kad buvo nusivylęs prak- tiškaja komunizmo doktrinos įgyvendinimo puse.

— Kas nulėmė, kad ryžotės mesti užtikrintą padėtį komu- nistinėj santvarkoj ir pasiduoti nežinomam likimui laisvaja- me pasaulyje? — paklausiau.

— Visa eilė faktorių, bet ypatingai mane veikė aiškiai matomas visokių gerybių per- teklius Vakaruose. Atvykęs buvau apgyvendintas vienam kambaryje su jau seniau čia atsiųstų mūsų valdininku. Ka- dangi mano anglų kalbos mo- kėjimas buvo tik teoretiškas, tai anas man dažnai aiškinda- vo, kas per radiją sakoma — pasakoją Kravčenko. Kartą man draugas aiškina, kaip pranešėjas ragina rūkyti "Ca- mel" cigaretes.

— Na, ir išsigimę tie žmo- nės kapitalistiniame pasaulyje, net per radiją ragina rūkyti — tariau.

— Tai jau tokia tvarka ka- pitalistiniame pasaulyje, kita karta išgirsi kitos bendrovės panašų raginimą, kuri lenkty- niauja su "Camel" cigaretės

gaminančia bendrove — abi gauda pelną, tai ir ragina, kad jos cigaretes rūkytų.

Po to Kravčenko, sakosi, pra- dėjęs suprasti, kad eilinis pi- lietis tik laimi iš to, jei gamin- tojai vienas su kitu lenkty- niauja jam pataikaudami. Vi- sai kitas vaizdas esąs Sov. Ru- sijoje. Cigaretės gamina vals- tybinis fabrikas, kuri rūkoriai užgaidoms patenkinti turi ati- traukti darbininkus gal nuo geresnių dalykų gaminio- mo, kaip pav., šovinių, patrankų ir t.t. Juk kara laimėti daug svar- biau, o be cigaretės galima gyventi. Tad ir rūkydamas jau- tiesi lyg koks valstybinį turtą dūmais paleidžias nusikaltėlis.

Ši cigarečių istorija tinka vi- soms komunistinės valstybės gamybos sritims: batų parda- vėjai neužinteresuoti pardavi- nėti batus, valstybės fabrikai neužinteresuoti gaminti au- tomobilius, jei jų vietoje galima gaminti tankus. Kas nuo to nukenčia? Eiliniai komunisti- nės santvarkos gyventojai, ku- rie už tai ir stengiasi nuo tos tvarkos visokiausiais būdais pasprukti per geležinę uždangą ir Berlyno mūrą, rizikuodami savo gyvybę.

Tokioje santvarkoje visas ekonominis gyvenimas atsidu- ria letarginiam miego, kurį tenka vartyti pirmyn labai dirbtinomis priemonėmis: dra- koniškais įstatymais bei po- tvarkiais, kalėjimais, darbo stovyklomis ir t.t. Rodos dar- taip nesenai Kuboje pradėti "i komunizmą žengimo būdai", bet visokių produktų trūkumai kubiečius piauna pilnu tempu.

Jau esą prieita iki to, kad per- kant batus tenka aplankyti kelias krautuves, kol prie nu- pirko bato rasi kita.

Taigi, praktika yra pagrin- dinis veiksnys, kuris griauia komunizmo doktrinos teoriją, o ne atvirkščiai. Tad ir tie, kurie pergyvenome komuniz- mą praktikoje, esame pirmos rūšies liudininkai. Naudoki- mės kiekviena proga ir skelb- kime rusiškojo imperializmo nešamosios santvarkos žiaurū- mus — tai ką matėme ir per- gyvenome — yra pats didžiau- sias komunistinės santvarkos inkriminavimas.

(53)

Vertė J. P. Palukaitis

Hidas buvo pašokęs ir laikė rankoje pistoletą, stebė- damas sceną: abu sargybinius, kurie priartėjo su šūviu paruoštais automatais, Reinoldą, kuris sunkiai stovėjo ant vienos kojos — antroji jautėsi, lyg nulaužta, ir Koką, kuris gulėjo ant grindų, raitydamasis iš skausmo. Paga- liau jo veide pasirodė silpna šypsena.

— Tamsta pats pasiskelbei sprendimą, kapitone Rei- noldai, — tarė jis. — Niekuo dėtas Budapesto pilietis da- bar gulėtų ten, kur liūdnai raitosi Kokas — ta džiūdo gynybos forma, kurią tamsta dabar tik pademonstravai, mūsų mokyklose nemokoma. — Reinoldas pajuto lengvą šiuurpulį, nes jam paaiškėjo, kad Hidas incidentą sąmo- ningai išprovokavo, nepaisydamas pasėkų, kurios gali iš- tikti jo pavaldinį. — Ir taip aš žinau viską, ką norėjau žinoti, ir man taip pat visiškai aišku, kad būtų laiko eikvojimas laužyti tamtos kaulus. Taigi, mes vyksime į Stalino gatvę, kapitone Reinoldai, kad išbandytume švel-

nesnes įkalbinėjimų formas.

Trim minutėm vėliau visi sėdėjo sunkvežimyje, kuris nesenai buvo stabtelėjęs ties garažo durimis. Kokas, pil- ku veidu ir vis dar dejuodamas, gulėjo ant vieno šoninio suolo, o pulkininkas Hidas ir du jo žmonės sėdėjo priešais. Reinoldas tūnojo ant grindų tarp abiejų suolų, nugara į šoferio būdelę, kur šalia šoferio sėdėjo ketvirtasis AVO narys.

Susidūrimas, kurio metu visi išlėkė iš savo vietų ir vienas sargybinius užgriuvo ant Reinoldo, įvyko, tepa- rėjus vos dvidešimčiai sekundžių nuo pajudėjimo, sukan- pirmojoje sankryžoje. Jis įvyko visiškai netikėtai, pasi- girdo tik staigus stabdžių žviegimas ir metalo traškėjimas, sunkvežimio padangoms slystant apledijusiu gatvės sniegu ir atsidūžiant į kitos pusės akmenis.

Visi dar tebegulėjo susimaišę ant grindų, kai sunk- vežimio užpakalinės durys buvo atplėstos, ir šviesa už- geso. Sekančią akimirą staigiai tamsą sunkvežimio vi- duje užliejo ryški dviejų lempų šviesa. Tų lempų spindu- liuose pasirodė, piktai blizgėdami, du ilgi, siauri šautuvų vamzdžiai, ir žemas, kimus balsas įsakė jiems sudėti ran- kas ant galvų. Tada, po trumpo tylaus marmesio, lemos ir šautuvų vamzdžiai plačiau prasiskleidė į šalis ir vienas vyras — kaip Reinoldas konstatavo, tai būta ketvirtitojo AVO vyro, — įgriuvo vidun. Paskui jis buvo įmestas kū- nas sąmonės netekusio šoferio. Po to durys buvo užtrenk- tos, motoras sužūtė, pasigirdo triukšmas, lyg sunkveži- mis atspalaiduotų nuo kokios metalinės kliūties, ir aki- mirka vėliau jie vėl važiavo.

Visa tai netruko nė dvidešimties sekundžių, ir Rei- noldas tydomis gyrė specialistus, kurie atliko tokį greitą ir švarų darbą.

Kas tie specialistai buvo, jis neabejojo nė vieną aki- mirką; tačiau tik tada, kai jo žvilgsnis krito į vieną ran- ką, kuri, vos pasirodžiusi, vėl buvo atitraukta — tik tada ji užliejo palengvėjimo bangą; ir tik dabar jam paaiš- kėjo, kokia milžiniška nervų įtampa buvo apsiginklavęs prieš bevadį siaubą, kurio laukė visi nelaimingieji, ga- benami į Stalino gatvės rūsius.

Skausmas nugaroje ir burnoje atsiliepė vėl, ir šį kar- tą dvigubu stiprumu, nes artimoji ateitis jau nebegra- sino, ir jis vėl galėjo pagalvoti apie dabartį. Jam pasidarė bloga, jis pajuto stipriai tvinksnitį kraują galvoje, jis buvo apsaivęs ir pusiau be sąmonės, jis labai tiksliai žinojo, kad jam tereikėtų paeiti tik keletą žingsnių, ir ji apimtų maloningas sąmonės netekimo užsimiršimas. Ta- čiau tam tegalėjo būti laiko vėliau, ne dabar.

Jis sukando dantis, kad užslopintų aimaną, pastūmė šalin ant jo pusiau užgriuvusį vyrą ir paėmė jo automata. Jis padėjo ginklą ant kairiojo suolo ir pastūmė užpakalin, kur nematoma ranka jį perėmė. Panašiu būdu jis pasiuntė užpakalin ir abu kitus automatus ir pagaliau Hido pisto- letą; savąjį pistoletą, kurį Hidas buvo įsikisęs į savo kišenę, jis vėl pasiėmė ir atsisėdo ant suolo priešais Koką.

Keliomis minutėmis vėliau buvo galima girdėti, kaip šoferis perjungė bėgį, ir jau, kaip mašina sulėtino greitį. Šautuvų vamzdžiai sunkvežimio užpakalyje paslin- ko dešimtim ar dvidešimčia centimetrų priekin, ir vienas kimus balsas įspėjo laikytis absoliučiai tyliai. Reinoldas išsitraukė savo pistoletą, prisuko duslintuvą ir stipriai įrėmė jo galą į Hido sprandą; tylus marmėjimas iš užpa- kalinės mašinos dalies jį pasiekė tą akimirką, kai sunk- vežimio sustojo.

(Bus daugiau)

CLEVELANDE ir apylinkėse

Skubėkime į gamtą

Beartėjant rudenėliui, viena paskutiniųjų gegužinių mūsų visuomenė — SLA 136 kuopos — rugpiūčio 26 d. pernykštėje vietoje, Painesville klonyje.

Nuvažiuojama geras poilsis gamtoje, įdomios išdaigos ir valdybos narių O. Schiller'ienės ir B. Grinciaus parūpintos įvairios prašmatnybės.

Pradžia 2 val. p. p. Įėjimas — \$1.00, jaunimui — \$0.50, vaikeliams — neapmokamai.

Važiuoti 84-ju keliu, nesukti į Painesville, nusileisti žemyn, kur kairėje pusėje, šiaupus Grand upelio tilto, pažymėta gegužinės vieta.

Lietaus nenumatoma ir nepranašaujama, kadangi pernai lygiai vieną pusvalandį lijo.

SKAUTAI DĖKOJA

Pilėnų Tunto skautai, smagūs grįžę iš Šešupės stovyklos prie Pymatuning ežero, Pensylvanijoje, su malonumu prisimena puikias stovyklines dienas ir

PARENGIMŲ KALENDORIUS

RUGPIŪČIO 26 D. SLA 136 kuopos gegužinė Painesville klonyje.

RUGSĖJO 8 D. D.L.K. Birutės Draugijos parengimas.

RUGSĖJO 15 D. Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus Initium Semestri.

RUGSĖJO 29 D. Dirvos metinis spaudos balius - koncertas.

SPALIO 20 D. "Lietuva Maiorinio kūryboje" - akademinis minėjimas ir pobūvis šv. Jurgio parap. salėje.

SPALIO 6 D. Vlado Brazilio vad. dramos studijos rengiamas dramatis Stasio Pilkos rečitalis.

LAPKRIČIO 24 D. L. V. S. Ramovė rengia kariuomenės šventės minėjimą.

GRUODŽIO 2 D. Akademija Maiorinio Garbei - paskaita, Čiurlionio Ans. koncertas ir pobūvis Naujos parap. salėje.

UŽSAKYKITE GĖLES TELEGRAFU

Gėlės visoms progoms — vedyboms, laidotuviams ir t.t.

FRIENDLY FLOWER SHOPPE

VISAD JŪSŲ PATARNAVIMUI

Atdara: nuo 9 ryto iki 7 val. vak. Sekmad. nuo 10:30 - 1:30

Telef. namų 431-6558

Krautuvės — 431-6339

6901 Superior Ave.

Cleveland 3, Ohio

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.

6621 Edna Avenue
EN 1-1763

936 East 185 St.
KE 1-7770

EAST CLEVELAND — 13515 EUCLID AT SUPERIOR AVE.

SAVINGS
EARN

OPEN EVERY SATURDAY UNTIL 2:30

4%

SUPERIOR
SAVINGS

ACCOUNTS
INSURED TO
\$10 000

HOME AND
REMODELING LOANS

IN TOWN OFFICE — 6712 SUPERIOR AT EAST 68 ST.

MŪSŲ SODYBA

DARBAI SODE IR GĖLIŲ DARŽELYJE

Pieių sėjimas. Rugpiūčio antroji pusė yra pats geriausias laikas naujų pieių sėjimui. Naktys ilgėja ir yra pakankamai vėsios, o dienos metu dar turime gana aukštą temperatūrą ir dažniausia pakankamai kritulių. Tad čia paminėtos sąlygos yra būtinos geram ir vienodam sėklos sudygimui.

Tamsios spalvos juodžemis yra tinkama žemė pievoms užvesti ir jame galima išauginti gražią žolę. Tinkamiausia žemė bus toji, kuri turės šias savybes savo sudėtyje: 50% tvirtos medžiagos 25% iki 30% mažų tarpelių, techniškai kapiliarais vadinamų, kurie tarnauja vandeniui praskverbti ir 25 iki 30% didesnių kapiliarų, kurie padeda orui cirkuliuoti žemėje. Sunkus ir šlapias molis kartais turi permažai tų porų, todėl ši žemės rūšis nėra tinkama kai kuriems augalams auginti. Pievoms sunki, šlapi molio žemė netinka. Šiuo atveju, kur sunki molio žemė pasitaiko ir ten reikia sėti pievą, neišvengiamai reikia pirkti gero juodžemio, top soil vad., ir padengti molį nuo 3 iki 4 inčų storumo.

Smėliuota žemė arba grynas smėlis turi permažai tų porų tarpelių vandeniui sukaupti, dėl to ir nėra tinkama gerai pievai.

Drėgnėsne vietoje, kur renkasi podirvio vanduo dėl stokos nuotakumo ar sunkios žemės struktūros, svarbu ir reikia atkreipti dėmesį, kad susidariusį vandens perteklių sureguliuoti ir nukreipti ten, kur jis nebus kenksmingas, o kartais net ir naudingas. Vandens suregulavimas arba pievos nusausinimas atliekamas tuo pačiu metu, kada vykdoma pievos lyginimo darbai. Svarbu padaryti tinkamą pievos nuolaidumą nuo namo į visas puses ir žemyn, ar tai būtų gatvė, ar griovis, o pagaliau kad ir miškas.

Juodžemis. Koks tas juodžemis (top soil) arba paviršutinis žemės sluoksnis privalo būti? Geras juodžemis privalo turėti aukštą procentą organinių medžiagų, geras kultivavimo savybės, oro bei tinkamą vandens absorbavimą. Derlingumą žemėje visuomet galima dirbtiniu būdu pagerinti panaudojant įvairias dirbtines trąšas ir kalces tinkamam žemės rugštingumui nustatyti.

Geras juodžemis neprivalo būti nei perdaug smėliuotas, nei perdaug prie molio.

Žemės paruošimas naujai pievai yra labai svarbus, nes toje pievoje žolės privalės augti ištisą eilę metų.

Plūgas, lekštinės akėčios, rototileris ir kastuvai gali atlikti podirvio supurenimo darbą. Arti ar kasti žemę geriausia, kuomet drėgmė žemėje yra normaliam stovyje t. y. neperdrėgna ir nepersausa.

Arti bei kasti reikia maždaug nuo 6 iki 8 inčų. Išartą ar sukastą žemę reikia susmulkinti ir gražiai vienodai išlyginti.

Kaip aukščiau minėjau, nepamiršti vandens nuotakumo arba nusausinimo. Gali būti ir tokių vietų pievoje, kur reikia ir nusausinimo vamzdžius praveisti žemėje.

Žemės pagerinimui galima naudoti mėšlą tik gerai perpuvusį, kanalizacijos liekanas (sewage sludge) vad., durpes, perpuvusias piuve-

nas. Nuo 2 iki 4 cub. yrd. geros žemės reikalinga, kad padengti paviršių 1000 kv. pėdų.

Galutinas žemės paruošimas sėjimui. Atlikus tinkamą žemės paruošimą, gilus nuo 6 iki 8 inčų supurenimas, gražus išlyginimas su reikiamu sluoksniu juodžemio. Toliau barstomos trąšos susidedančios iš azoto 10% fosforo 6% ir amonijako 4%. Vartoti kiekis: nuo 20 iki 30 svarų 1000 kv. pėdų. Patartina išbarstytas trąšas lengvai su grėbliu įkelti. Apsaugai nuo Japono beetle, kirminų grubs vad. vartoti chloradane 5% miltelių paviole 50 svarų trąšų 5 svarai chloradane gerai sumaišius išbarstyti. Šitos kirmėlės baltos spalvos kartais pievoms padaro nemažai žalos, nes jos maitinasi sultingomis žolės šaknimis. Žolė pradeda ruduoti ir pagaliau miršta.

Kokią sėklą naudoti. Parenkant žolės rūšį, reikia atsižvelgti, ar norima pievą yra saulėtoje vietoje ar pavėsyje. Saulėtoje vietoje galima auginti Kentucky blue, meriok blue, bent keilių rūšių ir galima padaryti visų trijų mišinį.

Pavėsyje gerai auga creeping fescue (festuca rubra var. commutata) red fescue (festuca rubra) ir rough bluegrass (Poa trivialis).

Sėklos reikia maždaug vidutiniai nuo 2 iki 3 svarų 1000 kv. pėdų.

Pasėjus sėklą reikia lengvai įkelti ir po to su volu suvoluoti. Patartina naujai užsėtą plotą pridengti šiaudais arba šienu. Ypačingai atkrantėse, kur yra pavojaus, kad lietus gali išplakti sėklą ir išvagoti žemės paviršių. Reikia vartoti taip vad. cheese cloth medžiagą, kuri yra panaši į tvarsčiams naudojamą, tik gal kiek tvirtesnė. Be to yra speciali mulching cloth vad. medžiaga. Nereikia abejoti, žolė išaugs per šiaudus ir visas kitas medžiagas.

Laistymas ir priežiūra. Nauja žemė pasėtos pievos privalo būti drėgna visą laiką. Negalima leisti išdžiūti. Dažniausia nuo drėgmės kiekio ir geros priežiūros priklausys ir augimo rezultatai. Dažnai jie būna blogi dėl nepakankamo drėgmės kiekio, nereikia, kad sėkla plauktų vandenyje — tas ir negerai, bet reikia stengtis kaip galima palaikyti vienodą drėgmę, kas yra labai svarbu sėklos daiginime. Reikia vengti taip vad. saturating condition, nes tai dažnai sudaro sąlygas bakterinei ligai vad. (damping off).

Pieių velėnavimas (Sodding).

Paskutinių kelių metų bėgyje gana plačiai vartojamas būdas gražioms lukštinėms pievoms įrengti. Vartojama specialiai dviejų metų senumo išauginta žolė, kuri supiaunama gabalais 16 inčų platumo ir 84 inčų ilgumo t. y. 1 kv. jrd.

Tai yra labai greitas ir gana praktiškas būdas ir palyginus nebrangus, norint turėti gražią kaip kilimas pievą. Iš visų rūšių merion blue žolė yra plačiau vartojama negu kitos rūšys, nes turi daug gerų priva-lumų, puiki tamsiai žalia spalva, vešliai auganti, atspari ligoms, su stipria šaknų sistema, lengvai nustelbia piktžolės.

V. APANIUS

SPORTO DIENOS

FUTBOLO IR LAUKO TENISO VARŽYBOS

Kaip jau anksčiau buvo skelbta, XII-jų S. Amerikos Lietuvių Sportinių žaidynių Futbolo (Soccer) ir Lauko Teniso varžybos įvyks 1962 m. rugsėjo 1-3 d., Windsor, Ont., Kanadoje.

FAK-to ir KLB-nės Windsor Apylinkės susitarimu, žaidynes rengia Kanados LB-nės Windsor Apylinkės Valdyba bei Kanados Lietuvių Dienos Organizacinis Komitetas, talkininkaujant Detroito LSK Kovui.

Žaidynių programa:

Futbolas (Soccer) — vyrams ir jauniams A kl.

Lauko Tenisas — vyrų vienetas, moterų vienetas, jaunių A kl. vienetas; vyrų dvejetas, moterų dvejetas, mišrus dvejetas, jaunių dvejetas.

Jaunių amžiaus riba futbole — nevyresni kaip 1943 m. gimimo; tenise — 1944 m.

Tiek futbole tiek ir lauko tenise dalyvavimas yra atviras visiems S. Amerikos lietuvių klubams bei pavieniams sportininkams, atlikusiems 1962 m. sportininkų registracijos prievolę FASK-te.

Dalyvių registracija atliekama per klubus, pagal išsiuntinėtą instrukciją, iki š. m. rugpiūčio 22 d., šiuo adresu:

P. Misiūnas, 8863 Homer, Detroit 9, Mich. (telef. VI 2-6799).

Klubams nepriklausą pavieniai sportininkai, norintieji dalyvauti, kreipiasi virš minėtu adresu.

Kadangi XII-sios žaidynės yra skiriamos I-sios Lietuvių Tautinės Olimpi-

• Neužmirštuoles — forget-me-not — norint turėti anksti pavasarį pilnam žydėjime, dabar laikas pasėti.

• Bijūnus reikia pirkti ar užsakyti, nes kitą mėnesį laikas juos sodinti. Jei bijūnai nežydi, tai reikia juos persodinti, nes galimas dalykas, kad buvo pergiliai pasodinti.

• Laikas užsakyti narcizų, nes juos reikia anksčiau sodinti negu kitas svogūnines gėles.

• Gladiolų žiedus, jei jie yra nupiaunami, kaip skintos gėlės, reikia palikti užtektinai apačioj žalių lapų, nes tai svarbu tolimesniam svogūno augimui — prino-kimui.

• Ūgiai nuo vijoklių English ivy pasodinti į smėlį su dirpėm sudarys šaknis ir bus naudingas augalas žiemą kambaryje.

• Kambarinės gėlės, kaip fikusus, palmes, philodendrons, ir kt. reikia laistyti skystom trąšom Rapid-grow, kad ir toliau palaikyti augimą, kuris antroji pusė vasaros normaliai pradeda silpnėti. Nuolat tikrinti augalų lapus, kad nebūtų kenkėjų.

ATSAKYMAS Į LAIŠKĄ E. ENDRUSKAI

Tamstos prisiųstas lapas yra nuskintas nuo vilkūgio t. y. laukinės šakelės, kuri galėjo išaugti žemiau skiepytos rožės kaklelio vietos. Tokius ūgius reikia šalinti. Laukinių rožių lapas susideda iš septynių atskirų lapukų, kurie yra žymiai mažesni ir yra daugiau pailgos formos.

V. Apanius

jados prisiminimui, už pirmas tris vietas vyrų ir moterų klasėse bus duodami specialūs lietuvių olimpiniai medaliai.

Šios varžybos bus paskutinės XII-jų žaidynių programoje, todėl jas uždarančios įteikta ALB-nės Centro Valdybos Didžioji Pereinamoji Taurė, skirta klubui surinkusiam daugiausia taškų visose XII-jų žaidynių varžybose kartu.

FASK

LENGVOSIOS ATLETIKOS 1962 M. PIRMENYBĖS

Rugpiūčio 25 d. Chicagoje įvyks Vidurinių Vakarų Sporto apygardos lengvosios atletikos 1962 m. pirmenybės. Pirmenybės rengia Chicago LSK Aras.

Bus varžomasi vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A, B ir C klasėse. Klubinis pirmenybių nugalėtojas gaus FASK-to Pereinamąją Dovaną įsteigtą 1954 m. Paskutinį kartą apygardinės lengv. atletikos pirmenybės buvo pravestos 1960 m. Clevelande. Klubiniu nugalėtoju tada buvo Clevelando LSK žaibas.

SEZONO UZDARYMO VARŽYBOS

Rugsėjo 15 d. Clevelande rengiama lengvosios atletikos sezono uždarymo varžybos ir, ta pačia proga, 4-tosios tarpmiestinės lengvosios atletikos rungtynės tarp Clevelando ir Toronto lengvatletų, dėl L. V. S. Ramovės Clevelando skyriaus pereinamosios taurės, įsteigtos 1959 m. Varžybos rengia LSK žaibas.

Varžybos bus vykdomos vyrų, moterų ir jaunių bei mergaičių A, B, C ir D klasėse. Dalyvių registracija vykdoma per sporto klubus ar pavieniai, iki š. m. rugsėjo 8 d., šiuo adresu: A. Bielskus, 1211 Carlyon Rd., East Cleveland 12, Ohio.

Klubams nepriklausą sportininkai registruojasi ir informacijas gauna tiesiai pas rengėjus.

NUMATOMA ĮVESTI CROSS-COUNTRY VARŽYBOS

Šį rudenį yra numatoma pirmą kartą įvesti į mūsų sportinę programą Cross-Country (lauko — miško bėgimo) varžybas.

GAL KAM ĮDOMU?

Dirvoje dar galima įsigyti knygą "Lietuva Tironų pančiuose" (kaina \$2.00), kurioje vaizdžiai ir kruopščiai paruošta dokumentuota medžiaga atvaizduoja mūsų Lietuvos pavergimo laikotarpį. Jei kas nespėjo tos knygos įsigyti prieš 10 metų, nenusiminkit — ji aktuali ir dabar.

VISAIS
APDRAUDOS
REIKALAIS,

kaip automašinų, gyvybės, nelaimingų atsitikimų ir gaisro, kraiptis į atstovę

PAULINA

MOZURAITIS-BENNETT

HI 2-4450

642 Meadow Lane Dr.
Cleveland 24

DIRVA

Nr. 96

1962 m. rugpiūčio 20 d.

KAS IR KUR?

DAR KETURI VEIKALAI DIRVOS ROMANO KONKURSUI

Šiomis dienomis Dirvos romano konkurso Jury komisija gavo dar keturis veikalus.

Varna atsiuntė romaną Kalnais ir kloniais, Mėta romaną Trys cigarai, Agona romaną J ir J, Keleivis romaną Kelias į kairę. Iš viso jau gauti aštuoni veikalai.

Galimas dalykas, kad paskutinėm dienom pasirodys dar vienas kitas siuntinys. Veikalai atsiųsti iš Kanados, Kalifornijos, Illinois, Michigano, New Yorko, Connecticut ir net Arizonos. Būdinga, kad daugumas slapyvardžių yra moteriškos giminės.

Jury komisija veikalus skaito, atrodo, kad yra ir vertingų kūrinių.

LITUANUS VAJAUS CENTRINIO KOMITETO ROCHESTERYJE ŽODIS

Oficialaus 1962-ųjų metų Vajaus atidarymo aktas buvo išsiuntinėjimas laišku JAV ir Kanados lietuvių studentų vienetams, kad iki rugpiūčio 20-tosios dienos būtų sukurti Vajaus komi-

tetai jų atitinkamuose miestuose. Visi žinome LITUANUS finansinę padėtį; šio žurnalo sustiprėjimas priklauso nuo pačių studentų norų. Centrinis komitetas yra tik pagalbos vaidmenį, bet bendradarbiavimas su juo nustatys LITUANUS tikrovę ateityj.

• **Prezidento A. Smetonos** monografiją per P. Petrušaitį, Racine, Wisc. užsiskė: P. Petrušaitis, Racine, Wis. — garbės prenum., J. Giedrikas, Racine, Wis., vet. gyd. T. Palionis, Green Bay, Wis. ir Vl. Vilcinas, Racine, Wis. — prenumeratoriai.

• **Alicija Rugytė**, žinoma visuomenininkė ir pedagogė, vadovauja Kultūros Kongrese užbaigimo vakarienės rengimui. Vakarienė įvyks Jaunimo Centre.

• **Dail. Viktoro Petravičiaus** iliustruotą pasaką "Gulbė karaliaus patį", švietimo Taryba pristatė išleisti Kultūros Fondui. Šios pasakos išleidimas, reikšmingas ne tik kaip pasiskaitymas vaikams, bet kartu pristatymas ir mūsų iškilaus dailininko kūrybos. Knyga bus išleista dar šį rudinį.

Prof. Mykolas Biržiška po sunkios ligos vėl pradėjo išeidinėti į lietuvių parengimus. Nuotraukos: prof. M. Biržiška su iš Chicago atvykusiu broliu prof. V. Biržiška tarp losangeliečių rašytojo A. Gustaičio ir mūsų foto korespondento L. Kančausko rugpiūčio 12 d. įvykusioje Lietuvių Dienų gegužinėje.

JORŲ VYR. SKTN. VLADUI PETUKAUSKUI

ir jo šeimai, mirus Lietuvoje jo brangiam tėvui VINCUI PETUKAUSKUI, reiškiamo brolišką užuojautą ir kartu liūdime —

Clevelando Pilėnų Skautų Tuntas
ir Skautininkai

MARIJAI SAUKEVIČIENEI

mirus, mūsų geradariui FLORIJONUI SAUKEVIČIUI ir jo šeimai, reiškiamo nuoširdžią užuojautą

E. ir J. Krygeriai

P.P. ANTANĄ ir ALEKSANDRĄ MIKOLIŪNUS, mirus broliui ir švogerui,

JONUI MIKOLIŪNUI,

nuoširdžiai užjaučia

Jonas Baranauskas
Vladas Šumskis

Philadelphijos neolitanų grupė su svečiais iš New Yorko bendroje priešstovyklinėje sueigoje. Sėdi iš kairės: R. Buinytė, dr. E. Noakas, A. Jankauskienė, P. Mitalas, M. Sperauskienė, A. Sperauskas, E. Laukys, Stovi: V. Grudzys, G. Mironas, J. Elsbergaitė, V. Vykontaitė, T. Sperauskas, D. Gasiūnaitė, G. Noakaitė, S. Jankauskaitė, J. Stiklorius, D. Matonytė, D. Kaulinytė, B. Banevičiūtė, P. Mitalas, V. Didelytė, J. Mošinskis.

Neolitanų priešstovyklinė sueiga

Rugpiūčio 11 d., 5 val. p. p. S. & L. Ass. Banko patalpose įvyko Korp. Neo-Lithuania Philadelphijoje sueiga kartu su svečiais iš New Yorko.

Iš New Yorko atvyko Dr. Eug. Noakas, A. Sperauskas (New Yorko pirm.) ir keletas senjorų-rių.

Sueiga atidarė Philadelphijos sk. pirmininkas P. Mitalas, pasidžiaugdamas, kad sueiga gausi Philadelphijos jaunais korporantais

ir svečiais iš New Yorko. Pažymėtina, kad newyorkiečiai buvo visi uniformuoti, kas darė malonas įspūdžio Philadelphijos jauniems korporantams. Dr. E. Noakas, prabėgdamas pro Korp. istoriją, pažymėjo kaip augo Korporacija, jos tradicijos, korporantiška drausmė ir darnus sugyvenimas, linkėdamas jauniems korporantams jungtis į Korporacijos gyvenimą, ugdat neolithuano asmenybę.

Dr. E. Noakas nušvietė būsimos stovyklos metmenis, duodamas keletą praktiškų patarimų naujiems stovyklautojams. P. Mitalas padėjo Dr. E. Noakui ir visiems kolegoms iš New Yorko, kurie savo atvykimu praturtino sueigą, įnešdami daugiau korporantiškos nuotaikos. P. Mitalas perskaitė jaunų Philadelphijos korporantų-čių sąrašą. Jis priminė, kad visi skaitomi aktyviais korporantais. Pri-

• **Inž. Jonas Kriuščiukaitis**, Dirvos rėmėjas, laimėjęs vienos savaitės nemokamas atostogas Lušių ir Veitų vasarvietėje, Cape Cod, Massachusetts, atvyko į MESKOS vilą ir gražioje aplinkoje pradėjo poilsį. Svečias pasakoja, kad tai buvo jo pirmas gyvenime laimėjimas.

MESKOS viloje ir MESKIUKO vasarnamyje nuotaika pakili, svečių daug, bet rugpiūčio pabaigai ir rugsėjo pradžiai vietų dar galima gauti. Nuo rugsėjo 1 d. bus duodama 15% nuolaida visiems.

• **Vaclovas Sidzikauskas**, Lietuvos Laisvės Komiteto pirmininkas atostogauja Cape Cod, MESKOS vasarvietėje pas Lušius ir Veitus, kur šeiminkų ir svečių buvo labai šiltai priimtas.

• **"Laiškai Lietuviams"** skelbia konkursą parašyti straipsniui apie kurią nors asmenybę ugdančią savybę (t. y. reikia rašyti apie kurią nors dorybę). Galima rašyti ir beletristine forma. Rašinys turi būti ne ilgesnis kaip trijų tūkstančių žodžių ir turi būti tinkamas spausdinti "Laiškuose Lietuviams". Konkursas baigiasi 1963 m. vasario mėn. 1 dieną. Už geriausius rašinius bus duodamos šios premijos: I — 100 dol., II — 75 dol., III — 50 dol., IV — 25 dol. Laimėtojams premijos bus įteiktos "Laiškų Lietuviams" metinėje šventėje 1963 m. kovo mėn. 9 d., 7 val. vakare Jaunimo Centre. Meninę programą atliks solistė Valentina Kojelienė.

• **Algis Banevičius**, iš Dorchester, Mass., baigęs mokslus ir gerai pasiruošęs skautiškoms žiniomis, drauge su šeima išvyko ilgesniam laikui darbuotis su amerikiečiais skautais į Pitsburg, Mass.

Jo išvykimo proga, Antano ir Sofijos Vieškalnių ūkyje, Dorchesteryje, rugpiūčio 12 d. buvo surengtos išleistuvės. Dalyvavo nemažas būrys draugų, giminių

bei pažįstamų. Visi svečiai vaišinosi, šnekučiavo ir labai gražiai, jaukiai buvo praleistos kelios valandos su išleistuvininkais drauge. Su gera nuotaika skirstantis į namus visi išleistuvių dalyviai palinkėjo išvažiuojančiam Algiiui ir jo šeimai geros sėkmės Dėdės Samo tarnyboje, dirbti skautišką darbą ir nepamiršti lietuviškumo. Reikia pažymėti, kad didžiausia padėka priklauso išleistuvininko mamytei Sofijai Vieškalnienei, viską gražiai paruošusiai.

(jk)

CHICAGO

• **Dr. L. Kriaučeliūnas** su savo svečiu iš New Yorko Ant. Dičmonu užsuko pas Dirvos atstovą Chicagoje Mečį šimkų ir užsakė jam Dirvą vieneriems metams.

Tai dovana svečiui, verta didesnio visų dėmesio. Lai kraštis, knyga — tai vis dar reti "produktai" dovanų sąrašuose.

Šis dr. L. Kriaučeliūno pavyzdys teparodo posūkį, kuriuo džiaugsis ne vienas Tavo ir mano svečias, džiaugsis laikraščių leidėjai ir skurstantieji knygų platinotojai.

Gi Dirvos atstovas Mečys šimkus laukia daugiau tokių mielų lankytojų jo atstovybėje — 4424 S. Maplewood Ave.

TORONTO

Mirė Jonas Mikoliūnas

Šio mėnesio 16 d., 9 val. ryto Toronte mirė Jonas Mikoliūnas, Antano Mikoliūno, gyvenančio Clevelande, brolis.

Velionis yra laidojamas iš šv. Kryžiaus bažnyčios šį šeštadienį, rugpiūčio 18 d., 11 val.

**KAS DIRVOS NESKAITO
- DAUG NUSTOJA!**

segdamas ženklelius korporantams, R. Buinytė pakvietė prisegti korporantėms. P. Mitalas priminė, kad ženkleliai yra Vyr. Valdybos dovana.

Po sueigos įvyko susipažinimo pobūvis prie muzikos ir užkandžių. Linkėdami vieni kitiems iki pasimatymo stovykloje, linksmoje korporantiškoje nuotaikoje išsiskirstė. Newyorkiečiai dar stabtelėjo pusvalandžiui Mitalų rezidencijoje. (vg)

KORP! NEO-LITHUANIA STOVYKLA

Korp! Neo-Lithuania V vasaros stovykloje sutiko skaityti paskaitas: muzikas J. Gaidelis apie lietuvių muziką, prof. J. Puzinas apie lietuvių kilmę, adv. Jonas Našliūnas — Mes ir dabartis, rašytojas St. Santvaras — Maironis ir jo palikimas, filisteris P. Ališauskas — Korp! Garbės Nariai ir filisterė Aldona Augustinavičienė — Lietuvių naujasioji literatūra ir jos įvertinimas.

Be to, stovyklavimo metu patys stovyklautojai skaitys ir diskutuos keletą referatų.

Į stovyklą visam laikui vyks Korp! orkestras iš Clevelando, o paskutiniam savaitgaliiui atvyks ir antras orkestras iš New Yorko.

Stovyklos laikraščio "Naktibalda V" redaktoriui yra pakviestas fil. Algis Saulis iš Chicago.

Adv. Jonas Našliūnas, Lietuvių Tautinio Akademinio Sambūrio pirmininkas, neolitanų vasaros stovykloje skaitys paskaitą — "Mes ir dabartis".

Grupė neolitanų ir svečių praeitų metų vasaros stovykloje klausosi pranešimų.